

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/27/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124272062
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124272062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobkyne zahraničnej právnickej osoby Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., so sídlom Váci út 45/B, 1137 Budapešť, Maďarsko, iné identifikačné číslo 01-10-043108, zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 430 742, proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo „Pokrok“, so sídlom ul. Osloboditeľov 13, 935 41 Tekovské Lužany, IČO: 00 195 251, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Nyúl s.r.o., so sídlom Ul. kpt. Jaroša 738/4, 934 05 Levice, IČO: 53 875 303, o zaplatenie 165,45 eura s príslušenstvom, v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 56Cb/110/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 22Up/766/2024, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 56Cb/110/2024 je Okresný súd Levice.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 20. mája 2024 (č. l. 27 spisu) postúpil spor podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) Okresnému súdu Nitra ako súdu príslušnému na jeho prejednanie, nakoľko žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote navrhla pokračovanie v konaní na príslušnom súde.

2. Okresný súd Nitra listom z 26. júla 2024 vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti s odôvodnením, že v predmetnej veci nejde o obchodnoprávny spor, a preto nemôže byť pre rozhodnutie založená kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra podľa § 22 písm. d) CSP, ktorý zároveň nie je vo veci ani miestne príslušným súdom. Podľa názoru predkladajúceho súdu, z obsahu žaloby vyplýva, že v danom spore je žalobcom obchodná spoločnosť zriadená a registrovaná

podľa maďarských právnych predpisov v Maďarsku, ktorá na základe maďarského zákona je oprávnená uplatňovať si voči neoprávneným používateľom ciest pohľadávku vzniknutú z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej cesty vo forme tzv. sankčného poplatku. V danom prípade je predmetom konania pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobkyni z dôvodu, že motorové vozidlo, ktorého držiteľom je žalovaný, bolo prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku bez platného oprávnenia, z čoho vyplýva, že žalobkyňa nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným. Okresný súd Nitra dôvodil ustanoveniami § 36 ods. 1, 2, § 13, § 15 ods. 1, § 22 písm. d) a § 40 CSP a vyslovil, že uplatnený nárok nie je obchodnoprávnym nárokom, keďže nevznikol zo zmluvného záväzkového vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý by sa spravoval ustanoveniami § 261, § 262 alebo § 757 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObchZ“), ale že žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že v spore nebola založená kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra, ale vecne a miestne príslušným je Okresný súd Levice, v obvode ktorého má sídlo žalovaná právnická osoba.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti, vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa § 261 ods. 1, 2 ObchZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 262 ods. 1 ObchZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

13. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na

pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

14. Najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP; predstavuje zjednodušený elektronický proces uplatňovania si peňažných nárokov na súde a následného vydania platobného rozkazu.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že konanie o peňažnom nároku v predmetnom spore bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

16. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplynulo, že predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že motorové vozidlo žalovaného bolo bez platného oprávnenia (diaľničnej známky) prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Vzhľadom na uvedené mal predkladajúci súd za to, že žalobca nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným. Okresný súd Nitra uviedol, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvoma podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti spadajúci pod § 261 ods. 1 ObchZ, ale žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok.

17. Najvyšší súd uvádza, že na to, aby určitý záväzkový vzťah spadal do množiny obchodnoprávných záväzkov v zmysle aplikácie národného práva, musí spĺňať kritériá obsiahnuté v § 261 ObchZ, prípadne si strany môžu v zmysle § 262 ObchZ dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObchZ, sa spravuje Obchodným zákonníkom. Je zrejmé, že o obchodný záväzkový vzťah medzi podnikateľmi by išlo len v tom prípade, ak by už pri jeho vzniku bolo zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, ide o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov, a to bez ohľadu na to, aké právo sa na merito veci bude aplikovať. Najvyšší súd si uvedomuje, že v spore doposiaľ nebola riešená otázka medzinárodnej príslušnosti ani aplikovateľného práva, avšak z povahy daného sporu možno jednoznačne vyvodiť, že medzi stranami neexistuje žiaden záväzkový vzťah vedúci pre potreby ustálenia povahy sporu k záveru, že ide o spor obchodnoprávny. Predmetný návrh/žaloba teda nepredstavuje obchodnoprávny spor (§ 22 CSP), na prejednanie ktorého by bol kauzálny príslušný Okresný súd Nitra [§ 22 písm. d) CSP].

19. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať občianskoprávny charakter sporu a na určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie v spore aplikovať § 12 až § 15 CSP, v zmysle ktorých a s prihliadnutím na adresu sídla žalovaného v obci Tekovské Lužany (ktorá obec v zmysle nariadenia vlády č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy v znení neskorších predpisov, spolu tvorí okres Levice), je v danom spore vecne a miestne príslušným Okresný súd Levice, ktorý prioritne bude riešiť spôsobilosť sporu byť prejednávaný pred súdmi Slovenskej republiky čo do ich právomoci a medzinárodnej príslušnosti.

20. Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, nakoľko podľa CSP je na konanie v danom spore príslušný Okresný súd Levice.

21. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že pri určení vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodovanie v danom spore prihliadal aj na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu prax v obdobných

veciach (viď napr. uznesenia sp. zn. 3Ndob/42/2024, 5Ndob/18/2024, 5Ndob/21/2024).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.